Խմբագրական գրասենեակի գրամեքենի 8 մէճիտ.
6 այլազ 4 »
3 այլազ 2 »

Թաղրալարիչին բոսթոն իւմրէթի պիզէ օլարագ,
Սէնէվի գըյ. 10 մէճիտ.
6 այլազ 5 »
3 այլազ 21/2»

Ելտէն Նիւսխէմիզ սաթըլըր իքի էլի բարալըգ գայիմէյէ։

Մասիսի Էջերեան

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ ՄԻԱՑԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԹԵՐԹ

ՀԱՅՈՑ ԹԸՆԴՐԻՆԻ ՍԱՆԻ ՝ ԶԱՐԾԷՆՊԻՀ

1878 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 13

Իլանաթքը պէհէր սաթըրը 1 էնի ատիա 3, 2 էնի ատիա 2, 3 էնի ատիա 1 ֆրանք։ Դրամ ուղարկողներն օգտուցանեան իլան սաթրըն պէտ։

Մէքթուպ մի սատրէ, Գալաթատա Ջէնգիզէնպիհ բաղարճըտա վագը Ն. 41 Իբսի խանընտա Կարապետ Ֆանոսեան իսմինէ իրսալ իտիլէճէք տիր։

1890 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18
Ն. 3896

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԻ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտրա, 11 Նոյ.

Թայմս դազէթասը, Պէրլինէն աթիտէքի թէլէկրաֆնամէյի ալարագ նէյը իթմիշ տիր.

«Ժէնէրալ Լոմաքինին թահթը գօմանտասընտա պուլունան Ռուսիա զօլ օրտուսու, Աթրէք օվասընա միվասէլէթ իթմիշ տիր. օրտույի «Էգքիւր Մէրվ վէ Մէլէտ տօղրու հարէքէթ իտիեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր։»

Լոնտրա, 11 Նոյ.

Մորնինկ Բոսթ դազէթասը, տիւք տը Սիւթէրլանտըն ըէյիսի պուլունտուղու Անատօլուտա տէմիր եօլ ինշասը ճէմիէնին, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, թասավվուրը մէղքիւր իսլահաթ լայիհասընա միւթատիգ պիր չէյ օլմատըգը ճիհէթէ մուավէնէթը թէլէֆինին ըէտտ իթմիշ օլտուղունտան տօլայը սամէլիեաշընը թէլէֆէր իյէտիկինի պէհեան իտիեօր։

Բարիս, 11 Նոյ.

Մըսըր խէդիվագը ճէտիտինին թէքմիլ սէնէտատը պու սապահ սաթըլմըշ օլտուղու թէլէֆին օլունուեօր։ Ինչու իսթիգրազ Բարիս պօրասընտա պու կիւն իքի ֆրանգ, վէ Լոնտրա պօրասընտա տախի պիր ֆըրանգ դիեատէնէ սաթըլմըշ տըր։

Վիէննա, 11 Նոյ,

Գոնթ Անտրասի, մէպուսանընն կէլէճէք իճթիհատը ումումիսինտէ, հիւքիւմէթին մազի վէ միւսթազպէլոյ քոլիթիգասը հագգընտա մալիւմաթ վիրէճէք տիր։

Բուլիթիչէ Գորէսբոնտէնց դազէթասը, իմբէրաթորընն Պոնա վէ Հէրսէքէ ափվը ումումի իլան իթտիկինէ տայիր օլան պէհեանանամսինի նէյը իթմիշ տիր։

Պէլկրատ, 11 Նոյ.

Միլէթ մէճլիսի ինթիխապը խիթամ պուլտու։ Ինթիխապ օլունանլարընն էքսէրիսի հիւքիւմէթ թարաֆիընը տըր։

Պիւքրէշ, 11 Նոյ.

Բուսիալըլար Մէմլէքէթէյնի Նոյեմբեր 17 տէ թանլիեէ իտէճէքլէր տիր։

Ֆիլիպէ, 10 Նոյեմ.

Բումէլիյի շարգի գօմիսիօնու, սօն իքի իճթիմանտէ, էհալէթին նիզամաթը գաթիեէսի հագգընտա միւզաքէրէ իտիպ, գօմիսէրլէր նիզամնամէյի էսասինին պէնտէրինի պիթթագսիմ, հէր պիր մատտէ իչին էսասը միւզաքէրաթ օլաճագ լայիհալար թանզիմինի վատ իյէմիշլէր տիր։

Հուզուզու էհալի իլէ Բումէլիյի շարգի իմթիեազաթը պէնտէրինի թէտգիգ իյէմէյի թահիւտ իտէն ինկիլթէրա գօմիսէրի սըր Տրիւմոնտ Վոլֆ պու պապատ տէն պիր լայիհա թանզիմ իլէ գօմիսիօնա թազիմ իյէտիկինտէն, գօմիսիօնուն էն եազըն իճթիմաընտա միւզաքէրէ օլունաճագ տըր։

Բուսիա վալիսի, գօմիսիօն վէ մալիեէ չիւպէսի իլէ մուխապէրէտէն սօնրա, Բուսմէլիյի շարգի սանջաղը իլէ տէֆթէրներինին միւսիւ Ըշմիթ թէպլիմ իտիլմէսինէ տայիր թաիմաթը լազըմէյի իթա իյէմիշ օլտուղունտան, գօմիսիօն միւմաիլէյին ումուրու մալիեէ միւտիրը ումումի սըֆաթըյլա թանրմալարընը մալիեէ միւտիրլերինէ թէպլիղ իթմիշ տիր։ Պիր տէ միւմաիլէյի իլէ մալիեէ չիւպէսինին իճրաաթա պաշլատըգընը, պիլիճիւլէ մէմուրիյնը մէքթեէ վէ ատիեէ իլէ էհալիեէ իլան իտէճէկինի վալի վատ իյէմիշ տիր։

Գօմիսէրլէր հէր կիւն էհալէթին միւսթէնֆի մէպուսլարընը գատուլ իտիպ, պու մէպուսլար պիրա իսթիսնա քեաֆիֆէյի գօմիսէրլէրտէն հիւսնի նազարա գատուլ օլունուեօրլար։ Ֆրանսա գօմիսէրի պարոն Բինկին, մէպուսանը գատուլ իթմէսինէ տայիր օլան չարսընդն ատը օլմաեընդ, պիլ աքս միւսաիլէյի, Գուլղարլարընն իսլահը ահվալի իչին էլինէն կէլտիյի գատար սայ իտէճէկինէ տայիր մէպուսանա թէքմինտիթ իթա իյէմիշ տիր։

Բարիս, 12 Նոյեմ.

Թայմս դազէթասը, Ռուսիա հիւքիւմէթի, պիր մուահէտէյի գաթիեէ եէրինէ, զաթը հագրէթի փատիշահինին, Պէրլին մուահէտէսիյէ Ֆէսխ օլունմաեան Այսթէֆանոս մուահէտէսի պէնտէրինի գապուլ վէ թասդիգ իտէր օլտուղունու պէեան իթմէսիյէ իգթիֆա իյէմէյէ մէյեալ օլաուղունու պիլտիրիեօր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԾԻՅԷ

Պէրլին մուահէտէսի մուճիպինէ, ումումի Բումէլի ճիհէթինէ իճրա օլունաճագ իսլահաթը թանզիմ բրօկրամը իչին, Նաֆիա նազարը Գարաթէօտորի բաչա հագրէթլէրինին թահթը բիասէթլէրինէ օլարագ պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլունմուշ տուր։

Գօմիսիօնու մէղքիւր պիրինճի տէֆա օլարագ սիւնքի կիւն Նաֆիա տայիրէսինէ իճթիմա իթմիշ տիր։

Գօմիսիօն ազասը շունլար տըր.

Նաֆիա բաչա հագրէթլէրի,
Էտիպ էֆէնտի հագրէթլէրի,
Մահմուտ պէյ էֆէնտի հագրէթլէրի,
Իզզէթ բաչա հագրէթլէրի,
Գոսթան բաչա հագրէթլէրի,
Վասա էֆէնտի հագրէթլէրի,
Նուրայի տէվլէթ ազասընտան Բարթուղալ Մէքայէլ էֆէնտի հագրէթլէրի։

—Տիւն սատրազամ հագրէթլէրի Ռուսիա սէֆարէթխանէսինտէ ըրէնտ Լոզան Ֆ հագրէթլէրիյէ միւլազաթ իթտիքտէն սօնրա, մապէյնի հիւմաեունա կիթմիշ տիր։

—Ռումանիա հիւքիւմէթինէն Տէրիսաատէթ սէֆիրի Մ. Գրաթիանօնուն, ճումա իրթէսի կիւնիւ իթիմատանամէսինի թազտիմ իթմէք իւզրէ, հուզուրը Շահանէնէ չըգաճագը մէսմու տուր։

—Տիւն Պապը Ալիեէ կէլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ պէհեան օլունտուղունա կէօրէ, պիր մըգտար Ռուսիա սուարի ասքէրինին մաեէթինտէ, Հանրի Մարթէնի թիֆէնքէրիյէ միւսէլլահ օլտուղլարը հալտէ, բազար կիւնիւ Տիմէթօգա ճիվարլարընտա քեսին պիր գարիէեէ պիր թազիմ Պուլղար կէլէրէք, օրատա պաշը պօղուգ օլուպ օրմատըգընը սիւալ իյէմիշ օլտուղլարընտան, օրատա պուլունան տէվլէթի Ալիեէ մէմուրլարը թարաֆընտան, պաշը պօղուգ պուլունմաեըպ, ասքէրի Նիզամիեէ պուլունտուղու ճէվապը վիրիյորքէտ, Ռուսիա սուարիլէրի Պուլղարլարա, «կէօրիւեօրսունօ՞ւզ, իշթէ պաշը պօղուգ եօգ իսէ» տէեէրէք, սավուշուպ կէթմիշլէր իսէ տէ, թէլէկրաֆնամէյի մէղքիւրտէ պէհեան օլունմամը օլսա իսի, Ռուսիա ասքէրիյէ Պուլղարլար պէհէմմէհալ պիր ֆէյնալըգ չըգարաճագլար իսիչ։

—Տէվլէթի Ալիեէնին Բէյթա չէհպէնտէսի Ֆէրիտուն պէյ էֆէնտիյէ, Վիէննատա սէֆիր պէյ էֆէնտի իլէ միւզաքէրէ իթտիքտէն սօնրա, մահէլլի մէմուրյէթինէ միթէվէճճիհէն հահէքէթ իթտիկի, տիւնքի կիւն Վիէննատան կէլէն թէլէկրաֆլար հավատիրինէ տիր։

—Տիւն սէֆայինի հիւմաեունատան պիրիսի, տէրունինէ պիր մըգտար ասքիր պատըգը հալտէ Կիրիտէ միթէվէճճիհէն Տէրիսաատէթէն հարէքէթ իթմիշ տիր։ Վաբօրը մէղքիւր ասքէրի ճէզիրէյէ չըգարըլըգ սօնրա, օրատան Սուրիէ վալիսի Միտհաթ բաչա հագրէթլէրինի ալարագ Պէյրութա կէօթիւրիւպ, վալիյի սապըգ Ճէվտէթ բաչաեը օրատան Տէրիսաատէթէ կէթիրէճէք տիր։

—Աթինա սէֆիրի Ֆոթիատիս պէյ հագրէթլէրինին Կրիտ վալիլիկինէ նասպ ու թայեին գելընճաճը իչիտիմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրա թէպաասընտան պիր գաթը, աէմիր քէօրրիւնիւն իքմալինի թահիւտ իթմէք իւզրէ պուլունտուղու մէրվի տիր։

—Գրաբրըստան կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ Տէրիսաատէթէ կէլէն Ալիզօն նամ Ինկիլիզ պէյլիք վ բորու սալը կիւնիւ էրտէքէ միթէվէճճիհէն հարէքէթ իյէմիշ տիր։

—Տիմէթօգա հէվալիսի ահալիսինտէն պուլունտուգլարը հալտէ, Ֆիլիպէտէ հիճրէթ իտէն Բումարընը մէմլէքէթլէրինէ ավտէթի զըմնընտա իչ վահոն թահսի։ իթտիրիլմիկի, Ֆիլիպէտէ միւնազըմ էվրաբա գօմիսիօնունտա պուլունան սալթանաթը Սէնիեէ պիրինճի մուրախասընա պա թէլէկրաֆ թէպլիղ պը յրուլտուղունու թրաքի զազէթասը եազընեօր։

—Ինկիլթէրրա տէվլէթինէն, Պուրկազ գօնսօլոսընա Ռուսիա գասպիթլէրի թարաֆընտան կէօսթէրիլէն մուամէլէյի թահգիրիեէ Լոնտրաեա աքս իթտիկինտէ թէլէսիրի ապիմի կէօրիւրմիշ, վէ ամիրալ Հորնպիեէ վէրիլէն էմր իւզէրինէ, քէյֆիեէթի թահզիգ իչին պիր զապիթը մահսուս իլէ ֆիլօսընտան Բարէլ վէ Անթըլօր նամ վաբօրլարը սէրիան Գուրկասա սէվգ իթմիշ, վէ Ինկիլթէրրա Տէրիսաատէթ սէֆիրի սըր Լաեարա պու խապէրի ախզ իթմէսի իւզէրինէ, Ռուսիալըլար պիր գաչ սէնէտէն պէրու պէյնէլ տիւէլ մէմուրին հագգընտա օլան գախէյի ռիհաեէթ մըթաալգ հարէքէթ իյէմէյիքլէրինէն, իչպու ռիհաեէթի Ռուսիալըլարա իճրա իթտիրէրէք լազըմ կէլէն թարզիէյի Ինկիլթէրրանընն ախզ միգթէտիր օլտուղունու պէհեան իյէմիշ օլտուղու թայսի հավատիրինէ տիր։

—Մէսէնճը զազէթասընընն ռիվաեէթինէ կէօրէ, ճումաա իրթէսի կիւնիւ մէճլիսի խասը միքէյա, Պէրլին ահտնամէսի միհթէվիեաթընը իճրա հագգընտաքի արզուսունու իստաթ իյէմիշ տիր։

Մէճլիսի մէղքիւրտէ, Պէրլին գօնկրէսինին թավսիեէսի մուճիպինէ, Եունան հուտուտունուն թասհիհի իչին, պիր գօմիսիօն թէշքիլ էտէ գարար վիրիլմիշ տիր։

Վազըթ զազէթասը իսէ, պու պապատէ հէնուզ պիր գարար վիրիլմէմիշ օլտուղունու պէհեան իսիեօր։

—Ֆիլիպէտէն կէլէն խուսուսի պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Բումէլիյի Շարգի գօմիսիօնունուն Ավաթրիա մուրախասը, Բումէլիյի Շարգի մուահիդիրլերինի, խանէ վէ մէմուրլարինէ կէօնդէրիլմէք իւզրէ, տիւէլի մուազզամանընն Տէրիսաատէթ սէֆիրասընտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլինի թէքլիֆ իյէմիշ, վէ պու թէքլիֆ, Ռուսիա մուրախասընտան մաատա, պիլ ճիւմլէ մուրախասարը թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

Ռուսիա մուրախասը իսէ, պու գարարը բրօթէսթօ իյէմիշ տիր։

—Գօզանտան ավտէթլէ, հուզուրը հագրէթի Բատիշահիեէ չըգմըշ օլան Իզզէթ բաչա հագրէթլէրինէ, թարաֆը միւլիքեանէյնէ զանեէթ գըյմէթտար պիր դապզէ զըրճ իհսան պույրուլմուշ տուր։

—Ցօպրուճա հուտուտունու թայեին իյէմէք իւզրէ, Ռումանիա միտիրանընտան Մ. Գրաթիանօ վէ Մ. Գոկարնիչեանօ Գալաբաշա վիրուտ իթմիշլէր տիր։

—Թունա գօմիսիօնու նայեմբերին սէչինէ Գալատա իճթիմա իտէճէք, վէ պիրինճի տէֆա օլմէ իւզրէ, Ռումանիա գօմիսէրի տախի հագրը պուլունաճագ տըր։

—Ինկիլթէրրա տէվլէթինին Տէրիսաատէթ սէֆիրի պիր Լաեարա ճէնապէրինին, տէվլէթի միչարիլէյհա թարաֆընտան Բոմաեա սէֆիր թայեին, վէ անընն եէրինէ լորտ Տէֆէրինին Տէրիսաատէթէ սէֆիր նասպ օլունաճաղընը Վանիթի Ֆայր նամ Ինկիլիզ դազէթասը եազմըշ տըր։

—Ռուսիանընն Պարթիք Փիլօսունատան Բրէնս Բոժարսքի նամ գրէհրը Փըրգաթինն, Եունանիսթանընն Բիրէ լիմանընա կէլմէք իւզրէ, Ճիպրալթար պօղազընտան կէչմիշ տիր։

—Մուտանիատան եազարզլարընա կէօրէ, պու սէնէ օրատա թուզմա էհալի սըզընթը չէքմէքտէ, վէ Տէրիսաատէթէն կէօնաէրիլէճէկի ռիսաեէթ օլունան 350 պին գըյյէ թուզուն վէրուտինէ պէքլէմէքտէ իմիշէր։

— Սատրազամ։ հագրէթլէրինին կէչէն ճիւմաա կիւնիւ, Հաֆիզ բաչա հագրէթլէրինին սահիպսանէլէրինէ կիտէրէք, միւսազամ իթտիքլէրինի վազըթ զազէթասընտան ալարագ եազմըշ իսէք տէ, մէկքիւր զազէթա պու հավատիսին սահիհ օրմատըզընը պէհեան իսիեօր։

(Շէհիր էմանէթինտէն)

Ամէրն իլէ զայմէ ֆարդընընն գիեատէճէ թարազը իթմէսինտէն նաչի, մէճլիսի էմանէթճէ թութուլան հիսապա կէօրէ, էթմէյին պէհէր գըյյէսինէ օն բարա զամանը զարուրի կէօրիւնտիւիւնտէն, իչպու թըշրինի սանինին իպթիտասընտան իթիպարէն, էթմէքճի ֆուրուսլարընտա չըգարըլսն նանը ազկին պէհէր գըյյէսինին ալթը ղրշ. օն բարաեա, վէ սիմիթճի էթմէյինին պէհէր գըյյէսինին տախի ալթը ղրուշա ֆիրուսթու գարարլաշտըրըլմըշ օլմապէ, իլանը քէյֆիեէթէ իպթիտար գըլընտը։

* *

Իզզէթ գավայիմ գօմիսիօնունուն իպթիտայի իճրասաթը կիւնիւնտէն հոկտ. նիհաեէթինէ գատար ճէրլեան իտէն մուամէլաթընը միթգամին ճէտվէլ տիր.

Բուսումաթ էմանէթի ճէլիլէսինտէն նագտէն ախզ օլունան լիրայի Օսմանի

28 սեպտ. 12,500 ատէտ
5 հոկտ. 12,500 »
12 հոկտ. 12,500 »
20 հոկտ. 12,500 »
27 հոկտ. 12,500 »

Մէպալիզի մէղքիւրէ իյէ միւսաաեա օլունան գավայիմի նագտիեէնին հասընը.

4,190,229 ղրուշ. 4,250,399 ղրուշ.
4,245,363 ղրուշ. 4,071,300 ղրուշ.

Իեանէյի ումումիեէ օյարագ, գօմիսիօնա թէպլիմ օլունան գավայիմի նագտիեէ.

Թարաֆը էչրէֆի հագրէթի Շահանէտէն իհսան պույրուլան 5,000,000 ղրշ.
Մալիեէ 76 000 ղրշ.
Պահրիեէ 817,076 1/2 ղրշ.
Միւթֆէրրիգա 3000 ղրշ.

* *

Գավայիմ գօմիսիօնունուն թաթիլինտէն էվվէլ, ֆէրսուտէ գարչըլըգը օյարագ, Պանգը Օսմանի մարիֆէթի իլէ պիթթպտիլ թէտավիլտէն գալտըրըլմըշ օլան գավայիմի նագտիեէտէն, չըգան բազար իրթէսի կիւնիւ, Սուլթան Պաեազիտ մէյտանընտա իհրագ իտիլէն գավայիմին մըգտարը, 504,000 ատէտ եէուզիք գայիմէեէ պալիղ օլտուղու բէսմէն իլան օլունմուշ տուր։

ԻԼԱՆ

ՖԷՆԻՔՍ ՆԱՄ ԹԷՐՋԻ ՍԱՂԱՋԱՍԸ

Պէյօղլունտա ճատտէի քէպիրտէ 477 նիւմէրո իլէ մուրագամ մէղքիւր մագազանը իսարէսի թարաֆընտան քէնտի հիւքիւմէթլու միւշթերիլերինէ իլան իտիլիր քի, ուրբարըշարընը տահա զիեատէ լաեըգը վէնտ իւզրէ իճրա իթմէք իչին, Բարիստէ պիր չոգ ինկիլիզ միլէթպէր թէրզի մագազալարընտա իշլէմիշ էհլ թէճրիպէ պիր մոգասատա ճէլլ լայիմիշ տիր։

Սոն բոսթա իլէ կէլէն Էվրոբա զ-ազէթալարընտա կէօրիւլէն թէլէկրաֆ հավատիսլէրի տիր։

Բէթրսպուրկ, 3 Նոյ.

Ղօլօստա պէր վէճճի աթի օգունմուշ տուր։

«Ռուսիալըլարըն ճիւմէսի սուլհու արզու իթմէքտէ օլտուգլարը հալտե, հալը հազիրըն մուճիպի հէյէճան օլտուղունու թաստիգ իլլէմէք լազըմ տըր։ Պինաէն ալէյհ Օտէսատա պէթէքրար թէէսիս օլունմուշ օլան խազինէյի ասքէրիեէ պու տէֆա եինէ էտիրնէեէ նագլ օլունմուշ տուր։

«Ու վուգուաթտան նէ՞ մանէա անլաշըլապիլիր։

«Պիր մահէլլտէ ասքէր սուլհ հալինէ վազ օլունուր։ Տիկէր պիր մահէլլտէ իսէ մուախխարէն թախլիեէ օլունմըշ օլան մէվզըլար եէնիտէն զապթ իտիլիր։ Էկէր իշպու հավատիս սահիհ տէյիլ իսէ, նի՞չին սուրէթի ըէսմիէտէ եալանա չէգարըլմաեօր։

«Տէրիսաատէթ իւզէրինէ տօղրու իլէրլեեօրուզ։ Ահվալը հազրէ միւնասիպէթիյլե, պու հալէ պիզիմ թարաֆըմըզտան պիր թահրիք մանէասը վէրիլէպիլիր։ Տիկէր թարաֆտան տախի ասքէրի պէօյիւք մէմուրլարընճա թէպէտտիւլաթը ազիմէ վուգու պուլաճաղը խապէր վիրիլիեօր։»

Տէրինսաատէթ, 1 Նոյ.

Տէրիսաատէթ Ավսթրիա սէֆիրի գօնթ Զիչի, Եէնի-Բազար ճիհէթինտէ ճէմ օլունան ասքիրի Օսմանիէ հադգընտա Պապը Ալիտէն էյզահաթ թալէպ իթմիշ տիր։

Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի ճէմի ասքէրտէն միւրատ, ասայիշի թէէվին, վէ իսեանը թահտիտ իթմէք օլտուղունու ճէվապէն պէեան իթմիշ տիր։

Օտէսա, 2 Նոյ.

Տէրիսաատէթտէն հոկտ. 31 թարիխի իլէ աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր.

Գօնթ Զիչի, կէչէն չարշէնպիհ կիւնի, Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի իլէ ուզուն պիր միւտտէթ միւլազաթ իթմիշ տիր։

Գօնթը միւչարիէյհին, աթիտէքի մէսէլէսը, եանի Պոսնանընն գրոմը չը մալիսինին սուրէթը գաթիէտ Ավսթրիաեա թէրքի, վէ վիլաեէթը մէզքիւրէնին մապաղիսին, տէվլէթի Ալիեէ իաոէսի իլէ, տէվլէթէյնի միւչարիէյհիմա պէյնինտէ պիր իթթիֆաք ազտի մէսէլէլէրի իւզէրինէ սատրազամ հազրէթլէրինին էֆքեարընը անլամագ իսթէմիշ օլտուղու զանն օլունուեօր։

Բէթրսպուրկ, 3 հոկտ.

Ռուսիանքն Պուլղարիսթան օրտուսունուն պիր գըսմը, Ռումէլիյի չարգիեէ կիտերէք, ժէնէրալ Թօթլէպենին թահթը գօմանտասընտա օլարագ, օրտուկեահը Ֆիլիպէտէ պուլունաճագ վէ ժէնէրալ Սգօպելէֆ, Պուլղարիսթան օրտուսու գօմանտասընը տիրիհտէ իտէճէք տիր։

Տէրիսաատէթ, 2 Նոյ.

Պէյրութ Ֆրանսա ժէնէրալ գօնսօլօսու Մ. Թրիգօ, Տէրիսաատէթ մալիեէ գօմիսիօնունա ազա թայեին օլունմուշ տուր։

Տէրիսաատէթ, 1 Նոյն.

Պապը Ալի, աշար ուսուլինի լաղվ իլէ, գարար վիրիլէն իսլահաթը եալընըզ պիր էեալէթտէ իճրա իթմէք իւզրէ օլտուղունու, վէ ֆագաթ ահվալը մալիեէսի միւսայիտ օլունճաեա գատար իսլահաթըն ուրէթը ումումիէտէ իճրասընը թէէխիր իթտիկինի սըր Լաեարտա թէպլիղ էյլէմիշ տիր։

Սոն մուհարէպէ էսնասընտա եէր կէօյ իլէ Զիմնիչա պէյնինտէ Ռուսիալըլարըն ինչա իթմիշ օլտուգլարը տէմիր եօլունու, Մէմլէքէթէյնիլէր սաթըն ալմագ իչին Ռուսիալըլարա ուեուչամատգլարընտան, եագընտա մէզքիւր տէմիր եօլու պօղուլաճագ տըր։ Պու տէմիր եօլ էտէվաթընըն, Պուլղարիսթան իմարէթինէ սաթըլաճաղը, վէ պունլար իլէ, Զիչթօվիտէն Սօֆիաեա պիր տէմիր եօլ ինչա օլունաճաղը թէէմին օլունուեօր։ Ռուսիա ասքէրի գօմանտանը, էտէվաթը մէզքիւրէնին հէտիեէ սուրէթի իլէ Պուլղարիսթանա վիրիլէճէկինի պէեան իթմիշ տիր։

—Ռուսիա իմբէրաթօրունուն իքի քիւչիւք օղուլլարը Սէրժ վէ Բօլ նամ կրան տիւգլէրի համիլ օլան Լիվատիա վաբօրու, նոյ. 2ատ Մալթատան հարէքէթլէ Օտէսաեա կիթմէքտէ իքէն, զաեէթ գաթը պիր սիս զուհուրինէն տօլաեը, օ կիւն պիր գումուգ մահէլլտէ գարաեա տիւշմիշ, վէ Օտէսատան Զէչարէնինա նամ վաբօր իլէ տիկէր պիր վաբօր մուավէնէթէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Ֆիլէմէնք գրայը Կիյեօմ հազրէթլէրինին, բրէնսէս Լէմա իլէ ագտը իզտիվաճլարը կէլէճէք յունվար այընտա վուգու պուլաճագ տըր։

—Վօտօմսօթի նամ Մօսգօֆ զազէթասը, ժէնէրալ Սթօլիէթօֆու Գապուլէ իղամտէն մագսէտ, նազարը տըգգաթընը ումուրու Օսմանիէտէն չէվիրմէք իչին Հինտիսթանտա Ինկիլթէրրաեա էնկէլէզգարմագ օլտուղունու տօլաեընտան իգրար իտիեօր։ Ղօլօս նամ տիկէր պիր Մօսգօֆ զազէթասը տախի, Ռուսիանքն, Ասիատա պիրթագըմ եէրլէրի մէմալիքինէ իլթիհագ իթմէսի, կիւնիւն պիրինտէ տէ Աֆղանիսթանը զապթ իթմէք նիեէթիյլէ օլտուղունու, վէ ժէնէրալ Սթօլիէթօֆուն, խայլի զէմանտէն պէրու թէտարիք իտիլմիշ օլան բլանլարը Աֆղանիսթանտա իճրաեէ մուվաֆֆագ օլտուղունու պիլտիրմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրա թէրսանէսի ամէլէսինին մըզտարը արթըրըլտըղը, վէ օրատա կէրմիի ազիմէ իլէ չալըշըլմագտա իտուկինի, վէ սօն պէշ այ զարֆընտա զըրհլը վէ ախշապ օլարագ, ալթը սէֆինէ ամէլիեաթը իքմալ օլունուպ տէնիզէ ինտիրիլտիյի միսիլլու, տէսթ կեահլարտա տէրտէսթը ինչա 17 սէֆինէ պուլունտուղունու, Ինկիլթէրրա պահրիեէ զազէթասը եազըեօր։

—Սիչիլեա (Իթալեա) զազէթալարը, Բաքքիւղա չէհրինտէ տէօրտիւ չօճուգ վէ ալթը բոը գատըն օլտուղու հալտէ, օն ալթը քիչի մանթարտան զէհիրլէնիպ վէֆաթ իթմիշ օլտուգլարընը պիլտիրիեօրլար։

—Լուիզիանատա սարը հիւմմաեա թութուլանլարը թէտավի իտէն տօղթօրլարտան եիւզտէն զիեատէսինին, իլլէթը մէզքիւրէեէ թութուլարագ վէֆաթ իթմիշ օլտուգլարը, օրանքն թքպպիեէ զազէթասընտա օգունմուշ տուր։

Ռումէլիյի չարգի Պուլղարլարը թարաֆընտան, Էվրոբա գօմիսիօնունա թագտիմ օլունան արիզէնին պազիյյէսի տիր.

Ֆիլվագը, մէմլէքէթիմիզին իսլահ ու թանզիմի իչին, Պերլին գօնկրէսինին պիզէ իհսան իթմիշ օլտուղու չէյլէր, զաթը Շահանէ թարաֆընտան նասպ ու թայեին օլունան Խրիսթիան պիր վալի, վէ զաթը Շահանէ թարաֆընտան ինթիխապ իտիլէն ռաաքրի միլլեէ վէ զապթիեէ զապիթանը, վէ ումուրը իտարէմիզ իչին, երինէ զաթը Շահանէ թարաֆընտան թախսիս պույրուլան մէմուրլար, վէ իհթիմալտէն պուլունուուղու վէճհ իւզրէ, զաթը Շահանէ թարաֆընտան իճրա օլունաճագ զանօղլար վէ նիզամլարտան իրա իտիլմէսինէ, վէ մուզատէս թաավիրին ֆիլտիչինտէն օլան տուտագլարը աշըլարագ, քէնտիսինէ պիր ճէվապ վիրճէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իտի։

Տօն ֆոզէ աեաղա գալդըղընտա, միւթէսէլիմ օրմանը իտի իսէ տէ, եիւրէկինին իղթիրասը պիր ազ թէսկին օլմուշ իտի, վէ շու հալինտէ քէնտի քէնտուեէ աթիտէքի լաֆզըարը իրատ իթտի.

—Պէքի Ֆիլիբէն ճէվապը եարընը կէլէճէք տիր։ Կարընտա կէլմէզ իսէ, իքի կիւնտէն վէ եախօտ պիր հաֆթատան կէլիր։ Իչին էն Ֆէնա ճիհէթինի տիւշիւնտիկիմիզտէ, պիր աեա գատար էր հալտէ պէքլէնիլէն մէքթուպտան վիրուա իտէճէկէ անլաշըլապիլիր։ Ճէնապը Հազգ պէնի պիր աեա գատար սազ պըրագաճագ տըր, չիւնքի էսկիեեթէ մալիք օլան Հազգ թէպա հազրէթլէրի իչին պու միւտտէթ ճիւզի պիր շէյ տիր։

Տօն ֆոզէ, իչպու տուատան սօնրա, կիտիպ գալմուգ սանտալեէսինէ պէ թէքրար օթուրտու, վէ իքի տիրսէքլէրինի եապըխանէսինին իւզրինէ տաեաեըպ, պաշընը տախի էլլերի իչինտէ հըֆզ իթտի։

Աճապա պու էսնատէ մէրգում, կէչմիշ զէմանընն բարլագըզընը՞ մը, եօգսա հալը միսթագպէնի գարանլըգ օրմասընը՞մը տիւշինիւեօր իտի։ Օ միսթագպէնի քի, քէնտի իչին գանէթթ գըսսա, ֆագաթ քէնտի գըզը իչին գանէթթ ուզուն իտի։

պաշհրան խիթամ պուլմագլէ, տօն ֆոզէ, միւքէտտէր պիր մէյեուսիեէթլէ,

—Հա՞մա օլսուն, պու կիւն տախի գուրթուլուում, տէտի, լաքին պու միւտէթտէ ազ օլաճագ տըր։ Էօլիւմ եանը պաշըմտա պէկրլեեօր, պէն անը հիսս իսթեեօրում, վէ կէօրիւեօրում։ Էվվէթ, պիր գաշ կիւն տիր օ պանա եագլաշմագտա տըր։ Շիմտի իսէ, շիքեարընը գարըշ, կէօթիւրմէք իչին հէյրինի ուգաթմագտա տըր։

Պիր տաղըգտա սիքքիթտէն սօնրա, տօն ֆոզէ եիւքսէք սէսէ, վէ շէտիպէն ըճա իտիեօ։ Կիպի, քէլամընա չու վէճհ իլէ տէվամ էյլէտի.

—Եա՛ Բապիմ, վէ էյ գատիրուլահ։ Պէն պիլիրսին քի, վազտա պէն էօնթիպիլ դուրպան իթմէքիքտէ, պիր տէրճէ ճան ճաճալըզը տուեուեօր իսէ տէ, երինէ չու ֆիլտաքեարընը տաղա հիտատթ տույմաեարագ իճրա իտիեօրում։ Այն պիլիսին քի, պէնիմ եիւրէկիմ վէ ճանըմ, լանգաթի եիլտարըմ կիպի պէնի չարբմագտա, պէնի գրըմագտա վէ պէնի էօլտիրմէքտէ օլան վէ եալընըզ պէնիմ մաղիսիմ պուլունան չու իշիտիրմէմիշ մուսիպէթլէրի, քէտէրի ադիմ, ֆագաթ թէհամմիլ իլէ գապալ էյլէմէքտէ տիրլեր։ Ա՛հ, եա՛ Բապ, հէր շէյ այնի վագրթտա եէտիմոէն ալընըեօր։ Այն պէնիմ, վարիտաթըմը, ճանընը, վէ էյ վա՛հ, պէլքի ատ նամուսումու ալեեօրսուն Խմտի, վար վէ էօտիւր պէնի, լաքին պէնիմ պիր թանէճիք տուամը ըէտտ իթմէ։ Ֆրանսատան կէլէճ՛ք խապէր իլէ, սէվկիլիւ գըզըմընն հէնուզ միսթագպէլ իւզրինէ իւմիտ իտէպիլճէկինի, վէ պիր տրագէդի պայիտատ պուլունան պիր ֆամիլեանընն, պու կիւնքի կիւն զաեէթ զէնկին վէ մէսուտ գանն օլունուպ, ֆագաթ պէլքի եարընն եէթիմ վէ պիրա մէսքէն գալաճագ օլան պիր պիշարէ վէ սէֆիլ գըզընն նաֆագասընը թէտարիք իտէճէկինի անլաեաճաղըմ կիւնէ գատար էօմրիմիս թէմտա իլէ։ Իչիմէ, եա՛ Բապ, իքի տիզ իւզրինէ կէլէճէք, սէվկիլիս գըզըմընն հէնուզ միսթագպէլ իւզրինէ իւմիտ իտէպիլճէկինի, վէ պիր տրագէդի պայիտատ պուլունան պիր ֆամիլեանընն, պու կիւնքի կիւն զաեէթ զէնկին վէ մէսուտ գանն օլունուպ, ֆագաթ պէլքի եարընն եէթիմ վէ պիրա մէսքէն գալաճագ օլան պիր պիշարէ վէ սէֆիլ գըզընն նաֆագասընը թէտարիք իտէճէկինի անլաեաճաղըմ կիւնէ գատար էօմրիմիս թէմտա իլէ։ Իչիմէ, եա՛ Բապ, իքի տիզ իւզրինէ կէլէճէք տիր։ Կարընտա կէլմէզ իսէ, իքի կիւնտէն վէ եախօտ պիր հաֆթատան կէլիր։ Իչին էն Ֆէնա ճիհէթինի տիւշիւնտիկիմիզտէ, պիր աեա գատար էր հալտէ պէքլէնիլէն մէքթուպտան վիրուա իտէճէկէ անլաշըլապիլիր։ Ճէնապը Հազգ պէնի պիր աեա գատար սազ պըրագաճագ տըր, չիւնքի էսկիեեթէ մալիք օլան Հազգ թէպա հազրէթլէրի իչին պու միւտտէթ ճիւզի պիր շէյ տիր։

Տօն ֆոզէ, իչպու տուատան սօնրա, կիտիպ գալմուգ սանտալեէսինէ պէ թէքրար օթուրտու, վէ իքի տիրսէքլէրինի եապըխանէսինին իւզրինէ տաեաեըպ, պաշընը տախի էլլերի իչինտէ հըֆզ իթտի։

Աճապա պու էսնատէ մէրգում, կէչմիշ զէմանընն բարլագըզընը՞ մը, եօգսա հալը միսթագպէլին գարանլըգ օրմասընը՞մը տիւշինիւեօր իտի։ Օ միսթագպէլի քի, քէնտի իչին գանէթթ գըսսա, ֆագաթ քէնտի գըզը իչին գանէթթ ուզուն իտի։

ԶԻՆԿԵԱՆԻ ԳՐՈՂԸ

—21—

9

ԻՇԹԻԵԱՐԸՆ ՏՈՒԱՍԸ

Պէյլէճէ իքի իչ սանիէ գատար տէվամ իթտիքտէն սօնրա, տօն ֆոզէ հարէքէթ իթտի, վէ սիեահ պիր շէրիա իլէ պուղազընտան սարըմը օլան քիչիք պիր ասնախթարը տիթրէր էլէյլէ թուրթուպ, պու ասնախթար իլէ տախի, ատմիրալն մատամուլ օլան եազըլանէէրին չէքիճէլէրինտէն պիրինի աչտը, վէ պունուն իչինտէն, եարընը նա գատար գըրմըզը պիր սու իլէ տոլու պիր ուֆագ շիշ, վէ պիր քիչիք գատէհ չըգարը, վէ մէզքիւր սուատան գատէհին իչինէ պիր գաչ տատմա տօրտուրուպ իչտի։ Միւթէհազըլէն մէրգում իհթիեարընն սինիրլէրինտէ չէտիտ վէ եանագլարընտա ճիւգի պիր գըրմըգըլըգ հուսուլ էկ տիկի կիպի, կէօզ գարագլարը տախի տիթրէմէկ օլտու։

Նէթիճէլէրինի կէօրիւեկիմիզ, ֆագաթ սէզէպպէրինի պիրմէ տիկիմիզ չու տէհշէթի պաւհրան խիթամ պուլմագլէ, տօն ֆոզէ, միւքէտտէր պիր մէյեուսիեէթլէ,

—Հա՞մա օլսուն, պու կիւն տախի գուրթուլուում, տէտի, լաքին պու միւտէթտէ ազ օլաճագ տըր։ Էօլիւմ եանը պաշըմտա պէկրլեեօր, պէն անը հիսս իսթեեօրում, վէ կէօրիւեօրում։ Էվվէթ, պիր գաշ կիւն տիր օ պանա եագլաշմագտա տըր։ Շիմտի իսէ, շիքեարընը գարըշ, կէօթիւրմէք իչին հէյրինի ուգաթմագտա տըր։

Պիր տաղըգտա սիքքիթտէն սօնրա, տօն ֆոզէ եիւքսէք սէսէ, վէ շէտիպէն ըճա իտիեօ։ Կիպի, քէլամընա չու վէճհ իլէ տէվամ էյլէտի.

—Եա՛ Բապիմ, վէ էյ գատիրուլահ։ Պէն պիլիրսին քի, վազտա պէն էօնթիպիլ դուրպան իթմէքիքտէ, պիր տէրճէ ճան ճաճալըզը տուեուեօր իսէ տէ, երինէ չու ֆիլտաքեարընը տաղա հիտատթ տույմաեարագ իճրա իտիեօրում։ Այն պիլիսին քի, պէնիմ եիւրէկիմ վէ ճանըմ, լանգաթի եիլտարըմ կիպի պէնի չարբմագտա, պէնի գրըմագտա վէ պէնի էօլտիրմէքտէ օլան վէ եալընըզ պէնիմ մաղիսիմ պուլունան չու իշիտիրմէմիշ մուսիպէթլէրի, քէտէրի ադիմ, ֆագաթ թէհամմիլ իլէ գապալ էյլէմէքտէ տիրլեր։ Ա՛հ, եա՛ Բապ, հէր շէյ այնի վագրթտա եէտիմոէն ալընըեօր։ Այն պէնիմ, վարիտաթըմը, ճանընը, վէ էյ վա՛հ, պէլքի ատ նամուսումու ալեեօրսուն Խմտի, վար վէ էօտիւր պէնի, լաքին պէնիմ պիր թանէճիք տուամը ըէտտ իթմէ։ Ֆրանսատան կէլէճ՛ք խապէր իլէ, սէվկիլիս գըզըմընն հէնուզ միսթագպէլ իւզրինէ իւմիտ իտէպիլճէկինի, վէ պիր տրագէդի պայիտատ պուլունան պիր ֆամիլեանընն, պու կիւնքի կիւն զաեէթ զէնկին վէ մէսուտ գանն օլունուպ, ֆագաթ պէլքի եարընն եէթիմ վէ պիրա մէսքէն գալաճագ օլան պիր պիշարէ վէ սէֆիլ գըզընն նաֆագասընը թէտարիք իտէճէկինի անլաեաճաղըմ կիւնէ գատար էօմրիմիս թէմտա իլէ։ Իչիմէ, եա՛ Բապ, իքի տիզ իւզրինէ կէլէճէք տիր։ Կարընտա կէլմէզ իսէ, իքի կիւնտէն վէ եախօտ պիր հաֆթատան կէլիր։ Իչին էն Ֆէնա ճիհէթինի տիւշիւնտիկիմիզտէ, պիր աեա գատար էր հալտէ պէքլէնիլէն մէքթուպտան վիրուա իտէճէկէ անլաշըլապիլիր։ Ճէնապը Հազգ պէնի պիր աեա գատար սազ պըրագաճագ տըր, չիւնքի էսկիեեթէ մալիք օլան Հազգ թէպա հազրէթլէրի իչին պու միւտտէթ ճիւզի պիր շէյ տիր։

Տօն ֆոզէ, իչպու տուատան սօնրա, կիտիպ գալմուգ սանտալեէսինէ պէ թէքրար օթուրտու, վէ իքի տիրսէքլէրինի եապըխանէսինին իւզրինէ տաեաեըպ, պաշընը տախի էլլերի իչինտէ հըֆզ իթտի։

Աճապա պու էսնատէ մէրգում, կէչմիշ զէմանընն բարլագըզընը՞ մը, եօգսա հալը միսթագպէլին գարանլըգ օրմասընը՞մը տիւշինիւեօր իտի։ Օ միսթագպէլի քի, քէնտի իչին գանէթթ գըսսա, ֆագաթ քէնտի գըզը իչին գանէթթ ուզուն իտի։

ՅՈՒԼԻՍ ՎԵՐՆԻ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀԵՏ ՏՈՏՎԱԾ

10

(Լրիվ 18)

Ինչ-որ բան ասելու էր Ֆիլը, բայց Ռոբերտը ընդհատեց նրան՝ ասելով, որ ինքը ցանկանում է ինքնուրույն զբաղվել գործերով։ Ֆիլը ոչինչ չասաց, միայն գլխով արեց։ Ռոբերտը ոտքի կանգնեց, ինչպես ասում էր, ինքը ինչ-որ գործ ունի։ Ֆիլը ոչ մի բան

պելով նոցա երիտասարդ դրագուռնի օֆիցէր Ա. Ալ–եանը որի սիրտը այնպէս խիստ բարախում է միշտ հայրենասիրական զգացմունքով, աշխատումէ նըկատել նոցա ճանապարհի մի կողմ հաւաքված և գեն։ Դուխավսկոյին յայտնելով տնօրինումէ նոցա դարձնելը, որ չը լինեն նոքա օրինակ մնացածներին։ Այսպէս միակ Լաղարէվի շնորհիւ խափանվումէ այն աղէտը, որին պիտի ենթարկվէին երկու հարիւր հաղարից աւելի հոգիք, կտրթագէնի նման անհետացնելով իրանց յիշատակը մի ամբողջ գաւառի մէջ։ Փառք և յաւիտենական պարծանք մարդասէր հերոսին և Ամենաբարձրեալի օրհնութիւն նորա սերունդի վրա . . . ։

Եւ ի՞նչ ենք տեսնում այժմ, էրզրումից եկողները չտապումեն յայտնել իրանց խորհին շնորհակալութիւնը նոցա, որոնք աշխատել են պահել գաղթողներին, որ հիմայ գործով համոզվում են իրանց երկիւղը տարաժամ է եղել և անտեղի։ (Մշակ)

Գրիգոր Նիկողոսեան

(Շարունակութիւն Բերիոյ նամակին)

Մանգումէնին 3889ունէնու նիւսխէսինտէն պաղըյյէ։

Բերիոյ քահանայական պատկառելի դասը, փոքր բայառութեամբ, չեղած իր Ս. կոչումէն և թիւրած բոլորովին իր ուխտն՝ ու նուիրական փափուկ պաշտօնը, փոխան հասարակաց բարիքն մտածելու, այս ազգակործան կուսակցութեան ջերմեռանդ դրօշակիրն հանդիսացած է, 'ի պահանջել հարկին տանէ 'ի տուն թափառելով կրօնամոլ սրտերն վառել՝ և խղճահար ոգիներն գրգռելու համար, հետեւապէս զարմանալի չէ՝ Սոյ այժմեան վերափառէն սկսեալ յայոդրդաբար 8–19 եպիսկոպոս կամ՝ վարդապետ անլուր խայտառակութեամբ Հալէպէն դուրս հանելին։

Ասենցմէ թերեւս չատեր, բայց՝ ո՛չ ամենքն ալ անարժան և անկարող էին իրենց պաշտօնին, հալածուեցա՛ն սակայն, ինչո՞ւ, վասն զի հոս ամեն քահանայ մի կուսակցութիւն կ'ներկայացնէ, մին՝ առաջնորդի փոխանորդ՝ կամ աթոռակալ, միւսը աւագ երէց, կամ գանձապետ, ուրիշ մը դասատու, վերջապէս ամեն մէկը մէյմէկ նպատակաւ կ'մրցին իրարու հետ, թէև մի՛ են արտաքինին դէմ։

Զի՞ւն այն առաջնորդի գլխոյն որ՝ զասոնք իր շուրջը ունենալու դժբաղդութեան մատնուած է, կամ՝ զանոնք սիրաշահելու համար քիչ չատ կեղծաւորութեան չ'դիմեր, այս կամ այն կուսակցութեան մ'ցումէն օգուտ քաղեր, անմ'ջապէս գիշերային ժողովներն կ'սկսին, ճիղվիթական մեքենայութիւնք կ'լարուին և աներեւոյթ մատեր կ'գործեն . . . ։

Առաջնորդը սարսափահար՝ կամ՝ առ 'ի պաշտպանութիւն իւր անձին, կ'սարքուի, կամ՝ կուսակցութեան մը յարելով գէթ մէյն հաճոյ ըլալ և ատենմ մը պաշտօն վարել, կամ՝ չեզոքութիւն պահելով ամենուն միանգամայն աաելի ըլալ։

Ուրիշ ո՛չ նուազ կարեւոր կէտ մ'ալ կայ, որուն վրայ բաղմկոյս Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը հրաւիրած էինք։

Վիճակիս ազգայնոյ ոչ–լուսամիտ և մանաւանդ՝ կրօնական դասը, Սոյ անկեալ վեհափառութիւնը վերականգնելու տեսնելու ջերմ նախանձախնդրութեամբ վառեալ՝ ընդ ակամբ կը հային Պատրիարքարանի. վասն զի իրենց համոզումը այն է թէ՝ ազգային կեդրոնական վարչութիւնը մանաւանդ քայքայել տուած և այժմեան յաւելի վիճակին հասուցած է Սոյ աթոռը, զայն իբր հակաթոռ համարելով. հետեւապէս սահմանադրական վարչութիւն՝ Սոյ իրաւանց բռնաբարութի՛ւն ըսել է, Սոյ՝ որոյ փառաւոր ապագայն այժմէն իրենց խելապատակէն դուրս ճառագայթ արձակած է . . . ։

Մինակ այս չէ՝.

Մեր այս քահանայական պատուարժան դասը կրօնական ջերմ սիրով, և բոլոր հասարակութիւնը կրօնի պաշտօնեայ՝ և կրօնականաց խնկարկու ընելու ծիծաղաշարժ տղայամտութեամբ, կուզեն տեսնել դպրոցը իբր կղերանոց, դասատուն՝ շարականասաց տիրացու, աշակերտներն երգեցիկ, ուսմունք՝ կրօնագիտութիւն և եկեղեցի յաճախել։ Զի՝ «ուրիշ գիտութիւնք զմարդ անհաւատ կընեն» ասն։

Վերջապէս վա՛յ այն դասատուին գլխուն որ՝ առաւօտներն կանուխ եկեղեցի չ'գար, շարական չ'կարդար, աշակերտներն օրը 2–3 անգամ եկեղեցի չ'բերեր, առաւել կամ նուազ կրօնամոլութիւն չ'կեղծեր, «թէև ներելի է իրեն առաւօտէն մինչև երեկոյ դպրոցը քուն քաշել» անմ'ջապէս «ճերմակ է» «թեթև է» «անհաւատ է» ըսելով կ'սկսին պժգալի քսութեամբ կրօնամոլ խաժամուժը գրգռել, և միջին դարու հաւատաքննութեան հուրը վառել, ահա, ա՛յս պահուն Նոյա շահերն իրարու կ'համապատասխանեն և տարբերով իրարու ողջոյն չ'տուող մեր այս «երիցս երանելի» Ս. Հայրերը զիրար կ'սիրեն և մտերիմ բարեկամներ են . . . ։

Ասոնք յաջողած են ժողովրդեան կրօնամոլ մասը իրենց կոյր գործիք ընելու, և ա՛յն ասոիճան որ՝ երեւակայելն իսկ մարդուս սարսափ կտայ։

Երբ երկնային պաշտօնեայն պատգամ գոռայ ալ ահարեկ ռամկին քով կամք, խիղճ, միտք չ'մնար, ոմանք՝ առ ահի, ոմանք՝ առ կրօնամոլութեան, ուրիշներն 'ի սէր շահու կ'միանան վերջապէս անոնց դրօշին տակ։

Կրօնական պատկառելի դասուն վրայ, ցաւ 'ի սիրտ, այսչա՛փ միայն խօսիլ և ուրիշ քննադատութիւնք ալ ժամանակին վերապահելէն զկնի, կը յորդորեմք զիրենք որ քիչ մ'ալ ջանան ժողովուրդը սիրաշահել, երկպառակութեան հուրը մարել, իսկ՝ վերջապէս ժողովրդեան օձիքէն, վասն զի մենք կրօնասիրութեան իրենցմէ առաւել նախանձախնդիր լինելով հանդերձ՝ շատ դոհ պիտի ըլլանք տեսնելով խղճի մաօք կատարել իրենց Ս. պաշտօնը, առաւել բարիք թող իրենց վերապահեն։ Դադրին ալ այդ Ս. լուծը և պատկառելի վերարկուն իրենց կեղծեալ կրօնամոլութեան գործիք և վահան ընելէ, վերջապէս հանկնան և հասկցեն խեղճ ժողովուրդին ալ որ այս դարը լուսոյ դար է, լոյսն ալ ո՛չ թէ իրենց կարծեցեալ կրօնականութենէ՝ այլ դպրոցներէ կը բղխի, որոնց իրենք ամենէն նուազ բարեկամներն են։ (Շարունակելի)

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

ԴԱՀԱԹԱ ԹԻԱԶԱՄԸ

Էսկ. Ռում. 31 հոկտ. ազտ. զր.	11	34
Էսկ. Ռամ 1 նոյեմ. սապկ. աչ.	12	
Էն եիւքսէք	12	9
Էն աշաղը	11	38
Սառթ 7 1/2 տէ	12	4
Իոյիզ 63 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.	65	
» 65 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.	66	
» 69 (Բիւնար) 6 0/0	64	
» 72 (Պոնափարթէզօր) 9 0/0	20	1/2
» 73 (Բինար) 6 0/0	60	
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր 3 0/0	43	1/2
Ըրբոր փր.	2	
Հէվալէսիզ փր.	2	
Ագէյ Ֆայիզի 0/0	12	

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Քրէտի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	4	35
Սօսի. ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գր. ք.	4	28
Իսթանպոլ Պանգասը գ. ք.	6	15
Սօսիէթէ Օթթոման Լ. Ս. գ. ք.	3	
Թրամվայ 5 0/0 Ղ. գ. ք	1	55
Լավրիօմ (մատէն) գ. ք. ֆր.	67	

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշոն	Ղրշ.	Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	109	20
Ֆրանսզ ալթունու	87	16
Բօլ	89	15
Գերմանից ալթունու	51	10
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	6	35
Մէթալիք ֆարգը	21	
Պէշիք ֆարգը	20	20
Պագրը ֆարգը	78	
Ֆարպօն գայմէսի գաբիք	9	44

ԳԱՑԻՄԷՆԻՆ ՐԻԱՑԱՍԸ

Էն եիւքսէք	339	
Էն աշաղը	337	20
Սառթ 7 1/2 տէ	338	
Եիւզիւք գայիմէ պագրը հիսապը հիւ	51	20

ԻԼԱՆԱԹ

Իմարաթը ամիրէ իչին լիւզումու օլան եիկիրմի իւչ պին ալթը եիւզ օն իւչ գբյեէ Ինկիլիզ բիրինճի իլէ իւչ պին ալթմըշ պէշ գբյեէ Մըսրը չէքէրի վէ իքի պին գբրդ տօղուզ գբյեէ Հօճա–Պէյ բուղէն չէրվիչինի մէսարիֆի նագլեեէ վէ գանթալիյէլերի միւթէահիւտէ այիտ օլարադ, նիւմունէլերի վէճհլի համիտիեէ անպարբնա թէսլիմ օլունմադ վէ էսմանը սուրէթլերինին թանդիմինտէ սիմ մէճիտիեէ եիկիրմի իւչ զուրուշ հիսապը իլէ իթա գբլբնմադ շարթը, վէ շէրայիթի մալիմէյի սայրէ իլէ Ինկիլիզ բիրինճինին պէհէր գբյեէսի իքի զուրուշ օն սէքիզ բարա, վէ մըսրը շէքէրինին պէհէր գանթարը 220 զուրուշ, վէ Հօճա–Պէյ բուղէնի չէրվիչինին պէհէր գբյեէսի սէքիզ զուրուշ օթուզ բարա, վէ շէրայիթի մէզբիւրէ իլէ Ինկիլիզ խամ շէքէրինին պէհէր գանթարը իքի եիւզ օն տէօրթ զուրուշ ֆիեաթլա թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ օլտուղունտան, վէ գարարը գաթիլէրի, իշպու թբշրինի էվվէլին օշուզունճու բազար իրթէսի կիւնիւ, սաաթ օնտա վերիլէճէկինտէն նօգոանը իլէ իթասընա թալիպ օլան թիւճճարըն, վագթը մէզբիւրտէն էվվել Լվգաֆը հիւմաեուն խազինէսի գամիսիօնունա կէլմէլերի։

25 Թբշրինի էվվել սէնէ 94։

Պէշիկթաշտա Հասան–Բաշա տէրսինտէ Ապպաս Ագա մահալլէսինտէ վէլի էֆէնտի սօգաղընտա գբրդ տէօրթ նիւմէրօտա քեաչին ալթը օտա վէ իքի սուգա վէ մաթպախ, վէ սէքսէն զիրա մբգտարը պաղչէ վէ թաթը սուլու պիր գուեուսու միւթէմիլ միւճէտատէն պիր պաղ խանէ սաթլբգ օլտուղունտան, կէօրմէք իսթէեէնլերին, մահէլլէյի մէզբիւր իմամը էֆէնտիեէ միւրաճաաթ օլունաճաղը վէ բազարլբղը տախի Թօխանէյի ամիրէ մուհաքէմաթ տայիրէսի աղասընտան պին պաշը ըլիֆաթլու հաճի Սալիմ էֆէնտի իլէ օլաճաղը։

—

ՐԷՍԻՄ ՏԷՐՍԻ

Միլլէթիմիզ էհլի ըէսիմլէրինտէն օլուպ, Բօմատա թահսիլի սանաաթ իլլէմիզ, վէ խայլի սէնէլերտէն պէրու իսկ, միլլէթիմիզ մէքթէպլերինտէ ըէսիմ տէրսի վիրէրէք, քէսպի չէօհրէթ իթմիշ օլան Պետրոս էֆէնտի Սրապեան, պու քէրրէ Պէյօղլունտա Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսի գարչուսընտա վագը 50 նումէրօ իլէ մուրագգամ խանէնին իւչիւնճիւ գաթընը ըէսիմ տէրսի վիրմէկէ թախսիս իթմիշ օլմաղլա, բազար էրթէսի վէ բէնչէնպիհ կիւնլերի գբզտարա, վէ չարչէնպիհտէն մատտա հէր կիւն էրքէքլերէ տէրս վիրէճէկի կիպի, իսթէք իտէնլերին տախի ըէսիմլերինի չիզէճէկի իլան օլունուր։

—

Տուպիօ ուսուլի իւզրէ տէֆթէր թուրմաեա աշինա պիր զաթ, եա պանքէր վէ եա թիւճճար եանընտա եազընճլբգ իթմէք իսթէտիկինտէն, լիւզումի օլանլարընը, մաթպաամբզա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

—

Ինկիլիզ լիսանընա մալիւմաթը թամամէսի պուլունան պիր Հայ տէլիգանլըսը, Ինկիլիզճէ էօյրէնմէք իսթէեէնլերէ տէրս վիրճէճէք օլտուղունտան, իսթէեէնին մաթպաամբզա միւրաճաաթ իյլէմէսի։

ՄԻՆԱՍ ՁԷՐԱԶ

Թէ ԻՆՉ ՇԱՀԵՑԱՆԷ ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎԷՆ

Մէղքիւր ըիսալէ, Մինաս Ձերազ էֆէնտի թարաֆընտան բէք կիւզէ սուրէթտէ գալէմէ ալընմբզ օլուպ, վէ օգունմաեա չայեան պուլունտուղունտան, հէր քէսին պիրէր նիւսխէ ալարագ օգունմալարընը իսթար վէ տավէթ իտէրիզ։

Իչպու ըիսալէ հէր քիթապը տիւքքեանլարընտա 10 զուրուշ ֆիեաթլա սաթընմագտա տբը։

ՆՈՐ ՕՐԱՑՈՑՑ

1879

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Տպագրութիւն Զարդարեան

Կը ծախուի գին 20 փրյ. Մէճիտ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՑՑ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

1879

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Տպագրութիւն Զարդարեան

Գին 40 փարայ Մէճիտ

13 կենդանագիր պատկերներով զարդարեալ։ Սոյն ընդհակ օրացոյցը բայց ի բուն օրացոյցէն կը պարունակեն նաև վերջին Ռուսօ–Տաճկական պատերազմին համառօտ պատմութիւնը, առողջապահական ամենակաւելուր գիտելիքներ, բարոյական սկզբունքներ, խոյթման, այրածի դեղեր, ինքնակար ճճիներ ջնջելու կերպեր։ Ասենցմէ զատ Ազգային նշանաւոր բանաստեղծ Բոմատ Բաթիպայի Յ–ին Ռուսէ վերնագրով մէկ չնաչխարհիկ ոտանաւորը։

Կը ծախուի Զարդարեան վաճառատունը, Սուլթան Համամ փողոց, Աշբը էֆէնտի խանի դիմաց թիւ 12 և ամեն գրավաճառաց քով։

Մէճմուայը Հավատիս դաղէթասընքն պիրինճի Նիւմէրօսունտան եանի 1852 սէնէսինտէն 1872 սէնէսինէ գատար օլան եիրմի սէնէլիք մէվճուտ նիւսխէլերի ճիլտլէնմիշ օլտուղու հալտէ սաթլբգ օլուպ, թալիպլիսինին մաթպաամբզա վէ եախօտ միւվէզզիմիզ Միրիճան աղաեա միւրաճասաթ իթմէսի։

—

Լինիեէթլի պիր տէլիգանլը, եա պուրատա վէ եախօտ թաշրատա թահսիլտարլբգ վէ եախօտ եազրճբլբգ կիպի պիր մէմուրիյէթ արամագտա օլտուղունտան, լիւզումու օլանլարընը մաթպաամբզա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

ՍԱՀԻԿ ՂԱԶԷԹԱ
ԴԱՐԱԳԵՑ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ